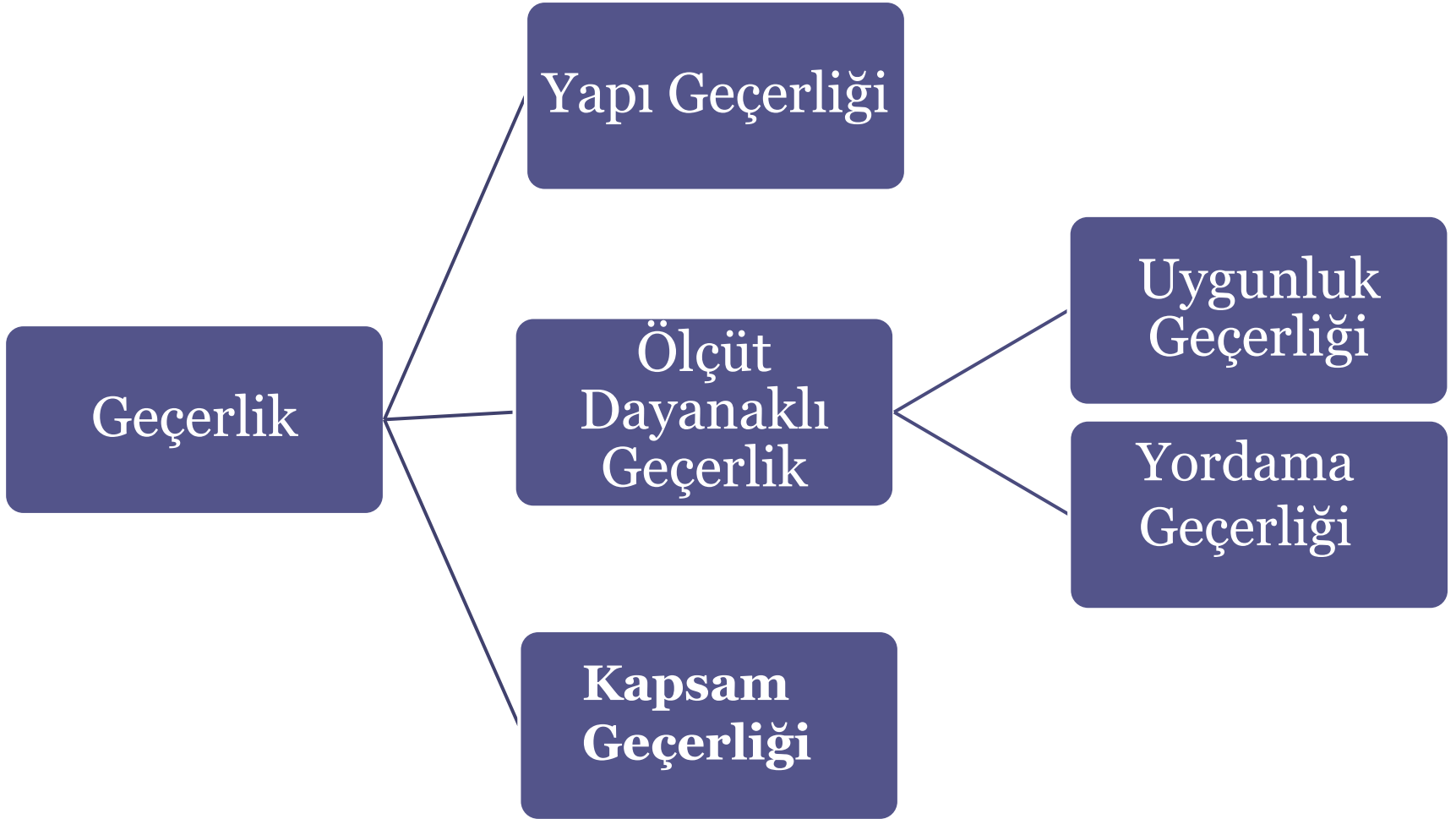

GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK

Dr. Seher Yalçın 10.4.2018

Geçerlik Kanıtlama Yöntemleri

Yapı Geçerliği

- Yapı sözcük anlamı olarak doğrudan gözlenemeyen psikolojik özellik anlamına gelmektedir (Köse, 2012).
- Yapı, birbiri ile ilgili olduğu düşünölen belli öğelerin ya da öğeler arasındaki ilişkilerin oluşturduğu bir örüntüdür. Yetenek, zeka, güvensizlik, içe dönüklük, dışa dönüklük vb. özellikler psikolojide yapı olarak adlandırılırlar (Tekin, 1996).

Yapı Geçerliği

- Ölçme aracının yapı geçerliği ise ölçme aracının ölçmeyi amaçladığı psikolojik özelliği temsil etme gücü olarak tanımlanabilir (Köse, 2012).
- Bireylerin psikolojik özellikleri hakkında teşhis yapılmak istendiğinde bu özellikleri ölçmek için geliştirilen ölçme araçlarının yapı geçerliklerinin yüksek olması beklenmelidir (Köse, 2012).

Yapı Geçerliği (Köse, 2012)

- Yapı geçerliğini ortaya koymada faktör analizi oldukça sık kullanılmaktadır. Faktör analizi, çoğunlukla psikolojik ölçme aracı geliştirmek veya ölçme aracının temel aldığı varsayılan kuramsal yapıyı test etmek amacıyla kullanılan bir analiz türüdür.

Yapı Geçerliği (Köse, 2012)

- Yapı geçerliği, ölçülmek istenen yapının farklı gruplarda incelenmesi ile de ortaya konabilir. Bu yöntem farklı-zıt gruplar çalışmaları (contrasted group studies) olarak adlandırılmaktadır.
- Örneđin, sınav kaygısı yüksek ve normal bireyler kaygısı yüksek olan bireyler testten yüksek puan, normal olanlar da düşük puanlar

Ölçüt Dayanaklı Geçerlik

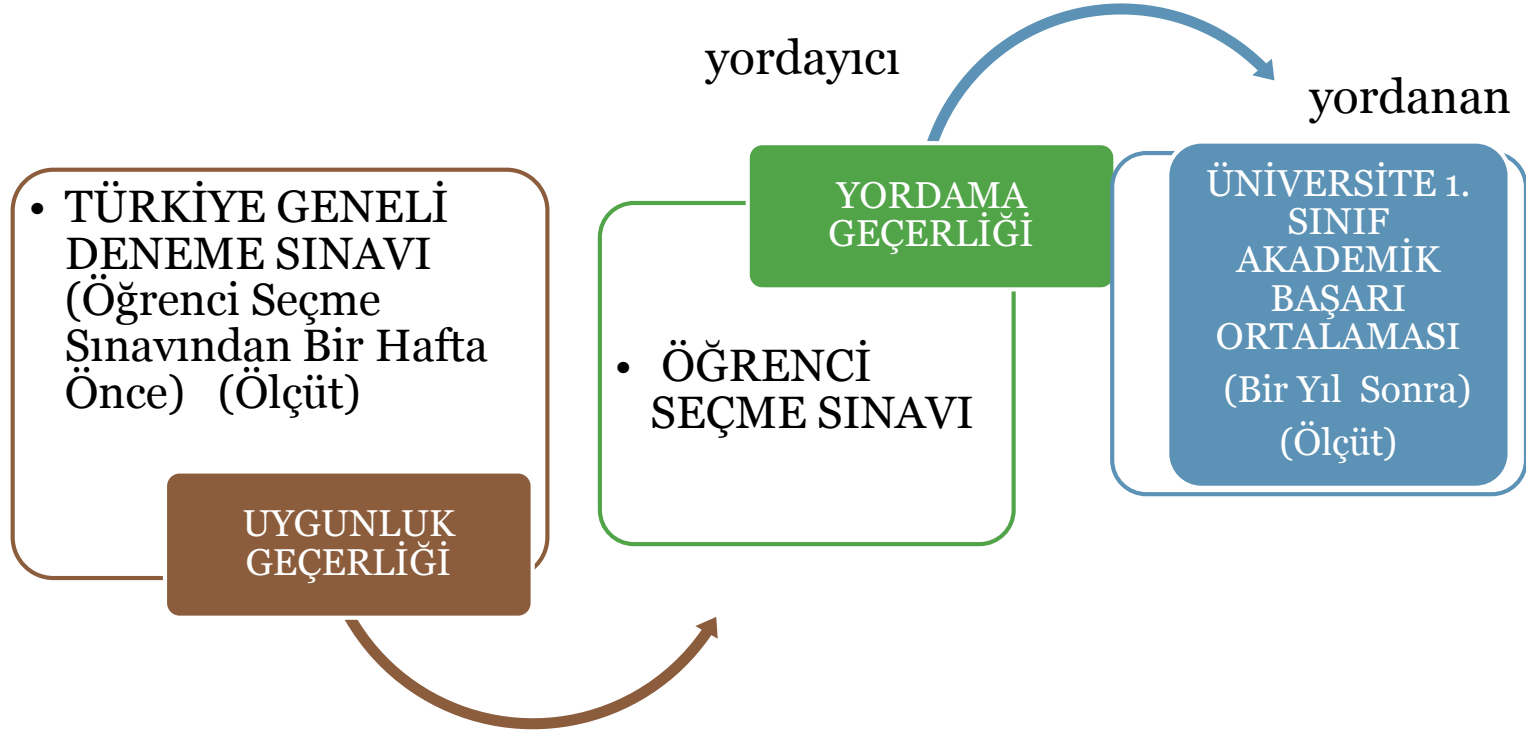
- Bir ölçüte dayalı geçerlik belirlenirken, ölçütten elde edilen puanlar, ölçme aracından elde edilen puanlarla aynı zamanda veya daha önceden elde edilmişse bu puanlar arasındaki korelasyona dayalı geçerliğe **uygunluk/zamandaş geçerlik** adı verilmektedir (Atılğan ve diğ, 2011; Baykul, 2000).

Ölçüt Dayanaklı Geçerlik

- Ölçüt durumundaki puanlar, geçerliği belirlenecek ölçme aracından elde edilen puanlardan daha sonra elde edilmişse, bu puanlar arasındaki korelasyona dayalı geçerliğe **yordama geçerliği** adı verilmektedir (Atılğan ve diğ, 2011; Baykul, 2000).

Ölçüt Dayanaklı Geçerlik (Köse, 2012)

Dr. Seher Yalçın 10.4.2018

Ölçüt puanlar, testin uygulanmasından sonra, ileriki bir tarihte elde edilmek zorundaysa, yordama geçerliğine başvurulur.

Kaynakça

- Atılğan, H., Kan, A. ve Doğan, N. (2011). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Baykul, Y. (2000). *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme: Klasik Test Teorisi ve Uygulaması*. Ankara. ÖSYM Yayınları.
- Köse, İ. A. (2012). Geçerlik ve Güvenirlik (ss. 72-115), *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme* (Editör: N. Çıkrıkçı-Demirtaşlı). Ankara: Elhan Yayınları.
- Tavşancıl, E. (2010). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Tekin, H. (1996). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: Yargı Yayınları.